

Dokument nr. 8:20

(2001-2002)

Forslag fra stortingsrepresentantene Åslaug Haga og Morten Lund om å opprette en ordning med skattefritak for gaver som gis via lokale dugnadsfond til lokal organisasjon som driver virksomhet av ikke-kommersiell karakter

Til Stortinget

Bakgrunn

De som gjør en frivillig innsats for idrettslag, skolekorps, sangkor, kulturvern, teaterlag, barne- og ungdomsklubber, helselag og andre samfunnsnyttige lag og foreninger, gjør en innsats som samfunnet ikke har råd til å unnvære.

Omfanget av frivillig arbeid er kartlagt bl.a. av Statistisk sentralbyrå, og gjengitt i publikasjonen «Frivillig sektor. Verdiskaper og velferdsleverandør i et demokratisk samfunn». I 1997 fantes 2 700 interesseorganisasjoner tilhørende frivillig sektor. I dette tallet er ikke idrettsorganisasjoner regnet med, og heller ikke lokale enheter. Det samlede antallet frivillige organisasjoner, lag og foreninger på lokalt nivå er angitt å være i nærheten av 85 000. I 1998 var det registrert mellom 5,5 og 6 millioner medlemskap. På slutten av 1980-tallet ble det antatt at 55 pst. av medlemmene i organisasjoner utførte frivillig arbeid. Tall fra 1998 viser at det ble utført frivillig arbeid tilsvarende 111 500 årsverk. Dette tilsvarer 6,1 pst. av alle lønnede årsverk. I disse tall er ikke frivillig arbeid i politiske partier (4 000 årsverk) og i arbeidslivets organisasjoner (13 000 årsverk) regnet med.

Det er grunn til å tro at en vesentlig del av de frivillige årsverk utføres i de lokale lag, og at motivasjonen i stor grad er knyttet til eget bomiljø og tiltak som man selv eller familien har direkte nytte av i hverdagen. De frivillige organisasjonene tilhører de viktigste sosiale møteplassene i samfunnet ettersom 60 pst. av befolkningen er medlemmer og om lag 2/3 av disse regner seg som aktive medlemmer.

Forslagsstillerne antar at stadig flere vil ha bedre anledning til å støtte frivillige organisasjoner med penger enn med praktisk arbeid. Samtidig aksepterer de som yter praktisk arbeid i stadig mindre grad at fritida må brukes til å tigge penger for å få laget til å fungere. I dag kommer så lite som 6 pst. av inntektene til frivillige organisasjoner fra private gaver. For-

slagsstillerne mener derfor det er nødvendig at det offentlige bidrar med skatteincentiver for å sikre finansieringen av det frivillige arbeidet i framtida. Forslagsstillerne antar at det vil være størst interesse for å bidra med penger til lokale tiltak. Derfor foreslås det at det etableres en ordning som gir skattefradrag for gaver som gis via lokale dugnadsfond, og som skal fungere slik at kvittering fra dugnadsfondet gir rett til fullt inntektsfradrag på selvangivelsen. Dugnadsfondet må levere revisorbekreftet regnskap for det enkelte år, og kontrollere at de som mottar gaver oppfyller de krav som må fastsettes i egne forskrifter.

Ved at den enkelte bidragsyter bestemmer hvem som skal få gaven, trengs det ingen saksbehandling i vanlig forstand knyttet til fondet. Imidlertid må det finnes et styre som har ansvar for at bare de lag som er berettiget ut fra regelverket, kan nyte godt av ordningen. Styret bør være oppnevnt av kommunestyret, og hvert fond bør ha en kommune som sitt geografiske virkeområde.

Forslagsstillerne mener ordningen må kunne omfatte gaver både til drift av et lag og til investeringer for eksempel i et klubbhus, et kulturhus eller museumsbygg. Hovedkravet må være at lagets virksomhet ikke har et kommersielt formål, dvs. at et eventuelt overskudd i virksomheten går tilbake til lagets formål.

I den nevnte HSH-publikasjon er det angitt at Norge, Sverige og delvis Finland er de eneste av de omtalte land som ikke har en allmenn fradragsrett for gaver til allmenntilretteleggende organisasjoner. Flere land har meget romslige grenser for størrelsen for de gaver det kan gis skattefradrag for. I Norge drøftes nå en beløpsmessig justering av de svært begrensede unntak i skattereglene, men ikke i hvilke organisasjoner som omfattes av ordningen.

Forslagsstillerne mener den foreslåtte stimuleringsordning rettet mot lokal frivillig aktivitet bør

etableres med svært romslige begrensninger for de beløp som kan trekkes fra på selvangivelsen, for eksempel 10 pst. av skattyterens nettoinntekt eller selskapets skattbare overskudd. Det bør fastsettes en nedre grense på for eksempel 500 kroner for å forenkle kontrollen med ordningen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen etablere det nødvendige regelverk slik at det gis skattefritak for gaver som gis via lokale dugnadsfond til lokal organisasjon som driver virksomhet av ikke-kommersiell karakter.

8. november 2001